

Віктор ГАМАНЕНКО

здобувач освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ
(науковий керівник: д.е.н., професор кафедри
менеджменту, публічного управління та персоналу
ЗУНУ Алла МЕЛЬНИК)

РОЗВИТОК ВЗАЄМОДІЇ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ З МІЖНАРОДНИМИ ПАРТНЕРАМИ

Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку та євроінтеграційні наміри України обумовлюють необхідність підвищення ролі міжнародної взаємодії місцевих органів влади у забезпеченні сталого розвитку територіальних громад. Розвиток взаємодії на міжнародному рівні виступає не лише інструментом залучення додаткових ресурсів, а й своєрідним механізмом інтеграції місцевого самоврядування у європейський управлінський простір.

Опираючись на авторські напрацювання [1;2;3;5], в понятійному апараті категорії «міжнародна взаємодії місцевого органу влади з іноземними партнерами», можемо виокремити декілька ключових підходів, а саме: інституційно-правовий; комунікативно-партнерський; стратегічно-розвитковий та проектно-управлінський.

Так, за інституційно-правовим підходом, міжнародна взаємодія є цілеспрямованою діяльністю місцевих органів влади, спрямованою на встановлення і підтримку контактів із органами влади країн-партнерів, міжнародними організаціями, установами та бізнесовими структурами з метою реалізації спільних проєктів, обміну ресурсами, технологіями та науковими розробками, що ґрунтується на міжнародному та національному законодавстві. Фокусом такої взаємодії є встановлення нормативно-правових рамок та офіційний характер співпраці.

Міжнародна взаємодія за комунікативно-партнерським підходом характеризується процесом налагодження та розвитку двосторонніх і багатосторонніх зв'язків, що передбачає постійний обмін інформацією, досвідом, технологіями та ресурсами між місцевими органами влади та міжнародними суб'єктами з метою підвищення спроможності територіальних громад. [3]. Зокрема, в цьому аспекті виділяють три характерні ознаки міжнародного співробітництва органів влади, а саме: «1) воно завжди є двостороннє (або багатостороннє), тобто передбачає виникнення взаємного зобов'язання і прав; 2) ґрунтується на засаді взаємності у визначенні цілі, завдання та способу співробітництва; 3) має різні напрями реалізації й форми вираження» [3]. Тобто, основний наголос у такій взаємодії робиться на прозорій комунікації і партнерських відносинах.

Особливістю міжнародної взаємодії органів влади за стратегічно-розвитковим підходом є вибудовування системної і довгострокової співпраці, спрямованої на залучення зовнішніх ресурсів, технологій та досвіду для вирішення місцевих проблем, реалізації стратегій розвитку громади та інтеграції до міжнародного простору. Головним критерієм такої співпраці є її результативність та можливість інтеграції у міжнародний простір.

В рамках проектно-управлінського підходу, міжнародна взаємодія органу влади з іноземними партнерами є комплексом організаційних, комунікативних та координаційних дій, спрямованих на пошук, розроблення та реалізацію міжнародних проектів, що відповідають потребам громади та забезпечують сталий розвиток території. У цьому контексті міжнародна взаємодія розглядається як інструмент управління проектами в рамках виконання «власних або делегованих повноважень органів місцевого самоврядування й не суперечать принципам внутрішньої та зовнішньої політики відповідних держав» [5].

Порівняльна характеристика міжнародної взаємодії, яка вибудовується за характером відносин, що складаються між партнерами з ключовими її елементами, наведена а табл. 1.

Таблиця 1

Підходи до розуміння поняття «взаємодія місцевого органу влади з міжнародними партнерами»

Підхід	Основний акцент/фокус	Ключові елементи поняття
Інституційно-правовий	Офіційний статус / Національні та міжнародні нормативно-правові документи співпраці	Легітимність, партнерство з міжнародними суб'єктами, правове регулювання
Комунікативно-партнерський	Обмін та партнерство / комунікації та налагодження довіри	Інформаційна взаємодія, мережні зв'язки, обмін досвідом та ресурсами, підвищення спроможності громад
Стратегічно-розвитковий	Довгострокова мета та розвиток / Орієнтація на сталий розвиток	Інтеграція в міжнародний простір, залучення ресурсів, реалізація стратегій
Проектно-управлінський	Реалізація міжнародних проектів / Координація та результат	Планування, моніторинг, координація дій, впровадження розвиткових проектів.

Узагальнюючи авторські напрацювання в питаннях забезпечення міжнародної взаємодії МОВ з іноземними партнерами [1;2;4] та враховуючи сучасні тенденції її розвитку, під цим поняттям варто розуміти цілеспрямований, інституційно врегульований та взаємовигідний процес встановлення, підтримки і розвитку офіційних та неофіційних контактів місцевих органів влади з іноземними державними, муніципальними, міжурядовими та неурядовими організаціями, що здійснюється у правовому полі національного та міжнародного законодавства з метою

забезпечення соціально-економічного, культурного, гуманітарного та інституційного розвитку територіальних громад, підвищення їх конкурентоспроможності та інтеграції у глобальний простір. Базове підґрунтя даного визначення формують:

1) наявність суб'єктів взаємовідносин (співпраці), а саме: місцеві органи влади, органи місцевого самоврядування, міжнародні інституції та іноземні партнери;

2) характер взаємодії між ними, які можуть бути офіційними/неофіційними, будуватися на дво- та багатосторонніх зв'язках, урегульовуватися нормами вітчизняного та міжнародного права, бути взаємовигідною та забезпечувати узгодженість інтересів;

3) цільова орієнтація взаємодії, що спрямовується виключно на забезпечення сталого розвитку громади (економічного, соціально-культурного, екологічного), підвищення її інституційної спроможності розв'язувати місцеві проблем та інтегруватися в міжнародний простір та мережі;

4) просторовий вимір, що включає реалізацію локальних ініціатив в контексті глобальних процесів.

В цьому контексті, розвиток міжнародної взаємодії забезпечується цілеспрямованим процесом створення та якісного вдосконалення існуючих форм співпраці між МОВ та міжнародними партнерами, що передбачає розширення напрямів співпраці, зміцнення інституційної бази та підвищення рівня залучення ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Бельська Т., Хомайко К. Співробітництво органів влади з міжнародними організаціями як важливий аспект соціально-економічного розвитку України. URL: <https://journals.mauk.com.ua/index.php/public-management/article/view/518>

2. Боярський В.О. Міжнародний компонент у діяльності органів місцевого самоврядування України. 2020. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/554-96-1062-1-10-20211102.pdf>
3. Костюченко Я.М. Загальнотеоретичні підходи до міжнародно-правових форм співробітництва Європейського Союзу з третіми країнами. Альманах міжнародного права. 2016. Вип. 12.
4. Логвінов П. Європейське територіальне співробітництво: сучасні можливості та перспективи для муніципалітетів України. Економіка та підприємництво. 2024. № 52 . С. 212-226. URL: https://ee.kneu.ua/archive/2024/52.18?utm_source=chatgpt.com
5. Мельник А.Ф. Муніципальний менеджмент: підручник / А.Ф.Мельник, Г.Л.Монастирський, О.П. Дудкіна / За ред. д.е.н., проф. Мельник А.Ф. К.: ЗУНУ, 2020. 420 с